

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 132/XXII/09

Rady Gminy w Przyrowie
z dnia 9 lipca 2009 roku

PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
DLA SOŁECTWA PRZYRÓW

METODOLOGIA TWORZENIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI DLA SOŁECTWA PRZYRÓW

- 1. Powołanie grupy roboczej w składzie Rady Sołeckiej sołectwa Przyrów w osobach:**
 - Ewa Żmuda
 - Robert Nowak
 - Anna Lewandowska
 - Wiesław Stanuchiewicz
 - Jarosław Nabiałek
 - Edmund Haraziak
 - Jędras Tadeusz
 - Piaszczyk Jacek
- 2. Zbieranie wniosków, przygotowywanie danych, wyznaczanie obszarów działania.**
- 3. Przygotowanie projektu.**
- 4. Przyjęcie na zebraniu wiejskim i zatwierdzenie stosowną uchwałą przez Radę Gminy w Przyrowie**

OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU

Wstęp

Plan Odnowy miejscowości Przyrów i Aleksandrówka na lata 2009 – 2016 został opracowany na podstawie dokumentów: Strategii Rozwoju Gminy Przyrów, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Przyrów, Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Przyrów oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Sołectwa Przyrów przy współdziałaniu społeczności lokalnej oraz wykorzystaniu dokumentów przyjętych na poziomie krajowym i regionalnym takich jak:

- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2013,
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego,
- Strategia Rozwoju Powiatu Częstochowskiego.

Jest spójny z nadrzędnymi celami rozwoju gminy wiejskiej, pozostający w otoczeniu problematyki społecznej, gospodarczej i kulturalnej jego mieszkańców.

Plan obejmuje horyzont czasowy 2009 – 2016. Określenie zadań i warunków ich finansowania zostały przedstawione w dalszej części niniejszego opracowania. Z racji ciągłości i kontynuacji procesów inwestycyjnych oraz z uwagi na konieczność zachowania pewnej logicznej i technicznej konsekwencji działań i procesów decyzyjnych wskazano również zadania proponowane do realizacji, w dalszym horyzoncie czasowym. Plany jednakże w tym horyzoncie czasowym pozostają w sferze postulatów, a decyzje co do ich wymierności i kształtu podejmą władze kolejnej kadencji.

Charakterystyka sołectwa Przyrów

Rys historyczny

Na terenie słabo jeszcze zagospodarowanym, wśród lasów i bagien północnego krańca ziemi krakowskiej, król Kazimierz Wielki wydając 15 marca 1369 roku przywilej dla Jakuba Rechnickiego z Nagłowic ulokował miasto Przyrów na ważnym szlaku komunikacyjnym łączącym Małopolskę z Wielkopolską, biegnącym z Krakowa przez Lelów, a dalej Radomsko, Sieradz do Kalisza i Poznania lub Torunia i Prus. Korzystne wówczas położenie Przyrowa wynikało z faktu, iż miasto to było ostatnie w Ziemi Krakowskiej na trakcie sieradzkim, a jednocześnie pierwsze w Ziemi Krakowskiej dla przybyszów z kierunku przeciwnego.

W związku z założeniem miasta erygowano miejscową parafię (wydzieloną z parafii Podlesie), którą król Kazimierz wyposażył w 1 łan ziemi i przeznaczył na jej utrzymanie opłatę z każdej jatki mięsnej. Pierwotny kościół parafialny, pod wezwaniem św. Mikołaja wzniesiony został z drewna na lewym brzegu Wiercicy, na południowy zachód od centrum dzisiejszego Przyrowa. Za czasów Jana Długosza parafia została przeniesiona do nowego kościoła św. Doroty, pobudowanego także z drewna, ale już na terenie nowego miasteczka. W XVI wieku na miejscu najstarszej świątyni w Komorowie powstał istniejący do dzisiaj kościół murowany, który poświęcony został świętemu Mikołajowi.

Miasto od początku rozwijało się niezbyt imponująco. Konkurencja starego ośrodka miejskiego we Mstowie i lokowanej niebawem Częstochowy, przy nienajlepszych warunkach naturalnych, nie stwarzały dobrych podstaw dla rozwoju rzemiosła i handlu. Przyrów, wraz z notowanym w 1476 roku przedmieściem, zamieszkiwała w znacznym stopniu ludność utrzymująca się z drobnego handlu, rolnictwa i rybołówstwa. Dodatkową konkurencję od XVII wieku stanowiła ludność przyklasztornej osady w Św. Annie. Tamże w 1606 roku wzniesiony został klasztor o.o. Bernardynów – a leżące na szlaku pielgrzymek do Częstochowy miejsce w naturalny sposób – mimo protestów Przyrowian – stało się dogodnym punktem do działalności handlowej.

Upadek znaczenia Przyrowa i ograniczenie rozwoju spowodowane zostało także zmianą trasy głównej drogi z Krakowa do Wielkopolski oraz ogromnymi zniszczeniami dokonanymi przez Szwedów w XVII w. (pozostało około 30% zabudowy) i rokosz Lubomirskiego.

Po tych wydarzeniach miasto nie doszło już nigdy do swej świetności a po Powstaniu Styczniowym dekretem cara Aleksandra z dn. 13 lipca 1869 roku Przyrów został pozbawiony praw miejskich, formalnie za udział w powstaniu.

Położenie

Przyrów znajduje się w odległości około 35 km na wschód od Częstochowy, nieopodal skrzyżowania dróg krajowych Częstochowa - Kielce oraz Radomsko - Siewierz. Okolice sołectwa Przyrów-Aleksandrówka leżą na styku Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej z Niecką Nidziańską. Granica między tymi jednostkami przebiega w osi południowy - wschód - północny - zachód.

Sołectwo Przyrów składa się ze wsi Przyrów i Aleksandrówka, które należą do gminy Przyrów, powiatu Częstochowskiego, województwa Śląskiego. Łącznie obie miejscowości zamieszkuje 1333 mieszkańców, w tym w samym Przyrowie 1216.

Środowisko Przyrodnicze

Cechą charakterystyczną rzeźby sołectwa Przyrów-Aleksandrówka jest występowanie rozległych powierzchni wyrównanych w poziomie ok. 235-240 m n.p.m. Obszar ten wyróżnia się bardzo monotonna rzeźbą, nieznacznymi deniwelacjami i panowaniem rozległych równin denudacyjnych. W ich budowie biorą udział prawie poziomo ułożone margle górnokredowe, na których spoczywają osady z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Równiny są pocięte dolinami rzecznyymi o nikłym spadku podmokłego, niekiedy zatorfionego dna. Zbocza dolin są sterasowane. Całość urozmaicają liczne wały wydmore.

Denudacyjny charakter rzeźby i niewielkie deniwelacje powierzchni sprawiają, iż w krajobrazie dominują rozległe obniżenia dolinne Wiercicy i jej dopływów. Doliny te mają płaskie i szerokie dna wysłane namułami lub zabagnione.

Obszar sołectwa prawie w całości położony jest w obrębie zlewni rzeki Wiercicy i Kanału Lodowego. Na zachód od Aleksandrówki w dolinie Wiercicy występuje kompleks stawów hodowlanych.

Prowadzona na obszarze sołectwa działalność gospodarza (głównie rolnicza) spowodowała zmiany w środowisku przyrodniczym. W przekroju historycznym rozwoju działalności

gospodarczej zauważyć można narastającą intensywność zmian w środowisku. Rozwój rolnictwa przyczynił się do trzebieży lasów i zajmowania najlepszych gruntów pod uprawy polowe.

Na zachód od Przyrowa zlokalizowany jest Park Krajobrazowy „Stawki” o pow. 1800 ha obejmujący kompleks lasów olszowych, łęgowych, grądowych i borów. Park stanowi obszar przejściowy pomiędzy Wyżyną Częstochowską a Niecką Włoszczowską, na którym znajdują się podmokłe łąki i łęgowe lasy jesionowo-wiązowe z ostojami jodły. Są one siedliskiem rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Obiekty dziedzictwa kulturowego

Na obszarze sołectwa Przyrów-Aleksandrówka występują obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków zgodnie z zapisem ustawy o ochronie dóbr kultury.

Są to:

- ✓ Kościół św. Mikołaja w Przyrowie,
- ✓ Układ urbanistyczny Przyrowa,
- ✓ Cmentarz w Przyrowie,
- ✓ Zespół klasztorny w Aleksandrówce,

Oprócz tego na terenie sołectwa znajdują się również obiekty architektoniczne stanowiące dobra kultury. Są to:

- ✓ Kościół św. Doroty w Przyrowie,
- ✓ Murowane kapliczki w Aleksandrówce
- ✓ Cmentarze katolickie,
- ✓ Cmentarz żydowski w Przyrowie,
- ✓ Domy drewniane,
- ✓ Domy murowane w rynku w Przyrowie

Zespół kościelno - klasztorny Sióstr Dominikanek w Aleksandrówce oprócz doznań

duchowych dostarcza wiele piękna zabytkowej architektury. Kościół p.w. św. Anny w Aleksandrówce powstał w 1606 roku. Wzorowany na bazylice św. Antoniego w Padwie, zbudowany został w stylu barokowym na planie krzyża, którego ramionami są: Kaplica św. Anny i Kaplica św. Franciszka. Wieża ozdobiona jest pochodzącymi z XVII w. figurami świętych franciszkańskich. Z połowy XVII w. pochodzą krużganki wokół dziedzińca przed kościołem. Bogato zdobione wnętrze pochodzi z XVIII w. Ołtarz jest rokokowy z bogatą dekoracją i rzeźbami świętych. Wystrój zakrystii pochodzi z XVII w. Na dziedzińcu znajduje się kamienna

figura Matki Bożej z 1818 roku. W Polsce istnieją obecnie dwa Klasztory sióstr Dominikanek Klauzurowych w Aleksandrówce i Krakowie. Teren zabytkowego zespołu Klasztorno –

Kościelny w Aleksandrówce jest obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Mniejszą, lecz równie piękną budowlą jest najstarszy na terenie gminy obiekt zabytkowy a mianowicie Kościół p.w. św. Mikołaja w Przyrowie. Pochodzi z początku XVI w. i wybudowany został w miejscu starego drewnianego kościoła parafialnego istniejącego jeszcze w XIII w. we wsi Komorowo. Ołtarz ma charakter barokowy, kolumnowy. Dach kryty jest gontem. W kościele są rzeźby i obrazy z okresu baroku.

W okolicach sołectwa występują także stanowiska archeologiczne oraz historyczne siedliska wsi jako udokumentowane w materiałach kartograficznych, a obecnie już nieczytelne w terenie relikty historyczne.

INWENTARYZACJA ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW I DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI SOŁECTWA PRZYRÓW

Co nas wyróżnia ?

- ❖ Głębokie poczucie tożsamości i integracji i integralności mieszkańców zakorzenionej w lokalnej tradycji i historii.
- ❖ Miejscowość Przyrów jest siedzibą władz gminy.
- ❖ Na terenie sołectwa znajdują się obiekty, wpisane do rejestru zabytków takie jak:
 - - układ urbanistyczny,
 - - kościół p.w. św. Mikołaja,
 - - cmentarz katolicki,
 - - zespół klasztorny ss. Dominikanek,
- ❖ a także inne obiekty architektoniczne stanowiące dobra kultury jak:
 - kościół św. Doroty w Przyrowie
 - murowane kapliczki w Aleksandrówce
 - domy drewniane w Przyrowie
 - domy murowane w rynku w Przyrowie
- ❖ Na terenie sołectwa przecinają się gminne szlaki komunikacyjne.

Jakie funkcje pełni sołectwo?

- ❖ administracyjne :
 - - Urząd Gminy w Przyrowie
 - - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyrowie
- ❖ usługowe:
 - - Bank Spółdzielczy
 - - Placówka Poczty Polskiej
 - - Zakład Gospodarki Komunalnej
 - - Ośrodek Zdrowia
 - - Gabinet rehabilitacyjny

❖ kulturalne:

- - Gminna Biblioteka Publiczna
- - Gminny Ośrodek Kultury

❖ oświatowe:

- - Szkoła Podstawowa w Przyrowie
- - Gimnazjum w Przyrowie
- - Przedszkole

Kim są mieszkańcy sołectwa i co daje im utrzymanie ?

- ❖ Mieszkańcy w większości to ludność miejscowa oraz częściowo napływowa, z niewielką przewagą kobiet .

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY
Przyrów	1202	612	590
Aleksandrówka	109	34	75
Ogółem	1311	636	665
W wieku przedprodukcyjnym	242	133	109
W wieku produkcyjnym	819	360	379
W wieku poprodukcyjnym	250	73	177

❖ Główne źródła utrzymania, miejscowej ludności to:

- -praca zarobkowa na terenie miejscowości, gminy, i poza gminą,
- -praca we własnym gospodarstwie rolnym,
- -świadczenia socjalne typu: renty, emerytury, zasiłki dla bezrobotnych,
- -praca na własny rachunek,
- Na terenie sołectwa zarejestrowanych jest 67 podmiotów działalności gospodarczej w następujących działach:
 - Produkcja wyrobów - 10
 - Usługi – 9
 - Produkcyjno-usługowe – 5
 - Budownictwo – 7
 - Transport - 5
 - Handel – 20

- Gastronomia – 3
- Pozostałe usługi materialne i niematerialne – 8

Większość podmiotów gospodarczych zaewidencjonowanych w sołectwie to małe firmy z jednoosobowym zatrudnieniem.

Jak wygląda nasze sołectwo ?

- ❖ -zwarta zabudowa
- ❖ -dobra sieć dróg lokalnych przy równoczesnym złym stanie nawierzchni na części ulic
- ❖ - atrakcyjny wygląd rynku w centrum Przyrowa
- ❖ -nieestetyczny wygląd niektórych elewacji budynków
- ❖ -zły stan części chodników
- ❖ -niezagospodarowany teren rekreacyjny “ Brzózki”

Jak zorganizowane jest sołectwo?

Na terenie sołectwa z różną aktywnością działają następujące organizacje:

- ❖ -Rada Sołecka
- ❖ -Ochotnicza Straż Pożarna
- ❖ -Koło Gospodyń Wiejskich w Przyrowie
- ❖ -Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Przyrów
- ❖ -Klub Sportowy “Piast”
- ❖ -Kółko różańcowe przy parafii w Przyrowie

Jaki jest stan otoczenia i środowiska?

- ❖ - naturalne położenie sołectwa w otoczeniu łąk i lasów sprzyja czystości powietrza sołectwu
- ❖ -zapewnia specyficzny klimat
- ❖ -sołectwo ma dobrze uregulowaną gospodarkę wodno – ściekową
- ❖ -brak segregacji odpadów
- ❖ -dzikie wysypisko śmieci
- ❖ -brak gazyfikacji
- ❖ -zły stan rowów melioracyjnych

Jakie obyczaje i tradycje pielęgnuje sołectwo?

- ❖ -kultywowanie tradycji religijnych
- ❖ -organizowanie uroczystości związanych z obchodzeniem rocznic
- ❖ -dożynki
- ❖ -dzień strażaka
- ❖ -dni targowe w każdy wtorek

Jakie jest rolnictwo na terenie sołectwa?

- ❖ Znaczącym działem gospodarki na terenie sołectwa Przyrów - Aleksandrówka jest rolnictwo.

GRUPY OBSZAROWE POWIERZCHNII UŻYTKÓW ROLNYCH	Gospodarstwa rolne	Powierzchnia	
		ogółem	w tym użytki rolne
		w hektarach	
Ogółem	254	955,33	948,69
Do 1 ha	43	17,46	16,80
1 do 5 ha	181	422,98	420,81
5 do 10 ha	21	155,29	152,90
10 ha i więcej	9	359,58	358,16

Jak widać powyższej tabeli w sołectwie dominują gospodarstwa małe produkujące na własne potrzeby. Warto jednak zwrócić uwagę, że istnieje kilka dużych gospodarstw, które stanowią 3,5% ogółu gospodarstw, są w posiadaniu 38% powierzchni użytków rolnych.

Jakie są powiązania komunikacyjne sołectw?

- ❖ - sołectwie przecinają się główne gminne szlaki komunikacyjne
- ❖ - dobra sieć dróg powiatowych
- ❖ - przez sołectwo przebiegają dwie drogi wojewódzkie
- ❖ - dobrze rozwinięty kołowy transport publiczny i prywatny

Co proponujemy dzieciom i młodzieży?

- ❖ - zajęcia w Gminnym Ośrodku Kultury
- ❖ - Gminna Biblioteka Publiczna
- ❖ - Klub Sportowy "Piast"
- ❖ - Sala gimnastyczna przy gimnazjum w Przyrowie

ANALIZA SWOT SOŁECTWA PRYZRÓW – ALEKSANDRÓWKA

SILNE STRONY – ATUTY ROZWOJU SOŁECTWA

- Siedziba wielu jednostek użyteczności publicznej: Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia, Poczta, Bank, Zakład Gospodarki Komunalnej itp.
- Dobra komunikacja z gminami sąsiednimi i miastem Częstochowa.
- Czyste środowisko.
- Dobrze rozwinięta i sprawnie działająca infrastruktura techniczna: telekomunikacja, kanalizacja , oczyszczalnia ścieków , wodociąg.
- Aktywność lokalnej społeczności oraz jej zdolność do angażowania się w rozwój wsi, prężnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, Parafia,
- Wysoka aktywność władz gminy, posiadających zdolność do współpracy z otoczeniem oraz zdobywania zewnętrznych środków finansowych na realizację ważnych przedsięwzięć gminnych.

SŁABE STRONY – CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

- wysokie bezrobocie – ubożenie społeczeństwa
- brak zbiornika wodnego dla celów retencyjnych
- brak segregacji odpadów i dzikie wysypiska śmieci
- zły stan nawierzchni niektórych dróg przebiegających przez sołectwo
- degradacja zasobów dziedzictwa kulturowego
- słabo rozwinięta działalność pozarolnicza
- niska estetyka niektórych ulic
- zdegradowane urządzenia melioracyjne

SZANSE – MOŻLIWOŚCI ROZWOJU

- Pozyskanie inwestorów i kapitału z zewnątrz
- Sprzyjająca polityka regionalna adresowana do obszarów wiejskich
- Zwiększenie dostępności do kapitału i środków pomocowych pochodzących z Unii Europejskiej

ZAGROŻENIA – WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA

- migracja młodzieży do miasta
- pogłębiająca się różnica w zasobność mieszkańców
- dalsze pogorszenie się sytuacji finansowej samorządów
- brak środków na inwestycje
- niestabilność prawa polskiego

**PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU – PROGRAM
ODNOWY SOŁECTWA PRZYRÓW**

Priorytet I Podnoszenie atrakcyjności infrastruktury społeczno – usługowej, kulturalnej turystycznej i rekreacyjnej.		
Cele		
Zagospodarowanie centrum wsi Przyrów i renowacja zabytków	Poprawa infrastruktury rekreacyjno-sportowej	Uporządkowanie zieleni i odnowa obiektów małej architektury
Działania		
<p>1. Modernizacja Przestrzeni Publicznej poprzez remont i budowę chodników.</p> <p>2. Pomoc przy remontowaniu elewacji budynków w rynku.</p> <p>3. Renowacja Zespołu Klasztornego sióstr Dominikanek wraz z zagospodarowaniem dziedzińca i parku w Aleksandrówce.</p> <p>4. Renowacja Kościółka św. Mikołaja w Przyrowie</p>	<p>1. Odbudowa terenu rekreacyjno-sportowego „Brzózki”</p> <p>2. Budowa zbiornika wodnego dla celów rekreacyjnych</p> <p>3. Podjęcie działań na rzecz koordynacji inicjatyw sportowych i rekreacyjnych z wykorzystaniem szkolnej bazy sportowej.</p>	<p>1. Uporządkowanie terenu wokół kościoła św. Mikołaja i ustawienie tablic informacyjnych.</p> <p>2. Zagospodarowanie terenu po cmentarzu żydowskim.</p> <p>3. Zagospodarowanie skwerów przy skrzyżowaniach.</p> <p>4. Urządzenie Targowiska w miejscowości Przyrów.</p> <p>5. Zagospodarowanie placu przy budynku remizy OSP Przyrów i budowa kładki przez rzekę.</p>

Priorytet II**Modernizacja i poprawa infrastruktury oraz istniejącego systemu komunikacji drogowej.**

Cele	
Modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz odbudowa urządzeń melioracji wodnej.	Budowa i modernizacja dróg, ciągów pieszych
Działania	
1. Modernizacja sieci wodociągowej w ulicy św. Anny i Częstochowskiej w Przyrowie.	1. Budowa ulic Sportowa, Stroma, Leśna i Słoneczna w Przyrowie
2. Modernizacja systemu melioracji wodnych w miejscowościach Przyrów i Aleksandrówka	2. Modernizacja nawierzchni na ulicy Zielonej, Lelowskiej, Częstochowskiej, Szkolnej i Nowej w Przyrowie, 3. Modernizacja i budowa nowych chodników w Przyrowie. 4. Budowa ścieżek rowerowych.

Priorytet III**Kultywowanie tradycji społeczności lokalnych**

Cele	
Kreowanie „produktu kulturalnego” w oparciu o historię regionu	Organizowanie imprez promujących i integracyjnych.
Działania	
1. Organizacja obchodów „Dni Przyrowa” w dniu alokacji tj. 15 marca każdego roku.	1. Wspieranie imprez oraz inicjatyw promujących lokalną kulturę.
2. Zbieranie i wydanie drukiem podań, legend, obrzędów i informacji związanych z historią Przyrowa.	2. Wspieranie działalności i promocja chórów zespołów tanecznych i folklorystycznych. Organizowanie imprez promujących i integracyjnych dla mieszkańców.

Priorytet IV Wspieranie inicjatyw mieszkańców sołectwa, szczególnie w działaniach na rzecz odnowy miejscowości.	
Cele	
Stymulowanie działalności dających dodatkowe dochody gospodarstwom rolnym.	Wspieranie inicjatyw społecznych.
Działania	
<p>1. Organizacja szkoleń, kursów umożliwiających zdobycie wiedzy z zakresu alternatywnych źródeł dochodów w gospodarstwach rolnych.</p> <p>2. Podejmowanie i wspieranie działań na rzecz promocji przedsiębiorczości</p>	<p>1. Promocja inicjatyw lokalnych we wszystkich aspektach życia publicznego.</p> <p>2. Wspieranie powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych realizujących aktywność społeczną.</p>

OPIS PLANOWANYCH DO REALIZACJI ZADAŃ i DZIAŁAŃ w LATACH 2009 - 2016

PRIORYTET I

PODNOSZENIE ATRAKCYJNOŚCI INFRASTRUKTURY SPOŁECZNO – USŁUGOWEJ, KULTURALNEJ TURYSTYCZNEJ I REKREACYJNEJ.

CEL: *Zagospodarowanie centrum wsi Przyrów*

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Modernizacja Przestrzeni Publicznej poprzez budowę i remont chodników	1.500.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2010	Urząd Gminy w Przyrowie
2. Pomoc przy remontowaniu elewacji budynków w rynku.	100.000,00zł	Środki prywatne fundusze pomocowe i celowe.	2009-2013	Mieszkańcy
3. Renowacja zespołu klasztornego w Aleksandrówce	1.200.000,00zł	Środki prywatne, kościelne fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	Zakon sióstr Dominikanek
4. Renowacja Kościółka św. Mikołaja w Przyrowie		Środki prywatne, kościelne fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	Parafia św. Doroty w Przyrowie

CEL: Poprawa infrastruktury rekreacyjno - sportowej

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Odbudowa terenu rekreacyjno-sportowego „Brzózki”	1.300.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2010-2012	Urząd Gminy w Przyrowie
2. Budowa zbiornika wodnego dla celów rekreacyjnych	300.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe	2009-2010	Urząd Gminy w Przyrowie
3. Podjęcie działań na rzecz koordynacji inicjatyw sportowych i rekreacyjnych z wykorzystaniem szkolnej bazy sportowej.	50.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	Urząd Gminy w Przyrowie, mieszkańcy

CEL: Uporządkowanie zieleni i odnowa obiektów małej architektury

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Uporządkowanie terenu wokół kościoła św. Mikołaja i ustawienie tablic informacyjnych.	20.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe, parafia, mieszkańcy	2009	Urząd Gminy w Przyrowie
2. Zagospodarowanie terenu po cmentarzu żydowskim.	10.000,00zł	Środki prywatne	2009-2010	mieszkańcy
3. Zagospodarowanie skwerów przy skrzyżowaniach.	80,000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2013	Urząd Gminy w Przyrowie
4. Urządzenie Targowiska w miejscowości Przyrów.	150.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2010	Urząd Gminy w Przyrowie
5. Zagospodarowanie placu przy budynku remizy OSP Przyrów i budowa kładki przez rzekę	30.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe. OSP Przyrów	2009-2010	Jednostka OSP Przyrów
6. Akcja „Sprzątamy naszą Wieś”		środki własne gminy		Urząd Gminy w Przyrowie, mieszkańcy

PRIORYTET II

MODERNIZACJA I POPRAWA INFRASTRUKTURY ORAZ ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU KOMUNIKACJI DROGOWEJ.

CEL: Modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz odbudowa urządzeń melioracji wodnej.

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Modernizacja sieci wodociągowej w ulicy św. Anny i Częstochowskiej w Przyrowie.	100.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009	Urząd Gminy w Przyrowie
2. Modernizacja systemu melioracji wodnych w miejscowościach Przyrów i Aleksandrówka	3.000.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	Urząd Gminy w Przyrowie, Spółka Wodna, Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych

CEL: Budowa i modernizacja dróg, ciągów pieszych

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Budowa ulic Sportowa, Stroma, Leśna i Słoneczna w Przyrowie	1.300.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2010	Urząd Gminy w Przyrowie
2. Modernizacja nawierzchni na ulicy Zielonej, Lelowskiej, Szkolnej i Nowej w Przyrowie	1.000.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2012	Urząd Gminy w Przyrowie
3. Modernizacja i budowa nowych chodników w Przyrowie.	700.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2010	Urząd Gminy w Przyrowie
4. Budowa ścieżek rowerowych.	800.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2010	Urząd Gminy w Przyrowie

PRIORYTET III

KULTYWOWANIE TRADYCJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH

CEL: Kreowanie „produktu kulturalnego” w oparciu o historię regionu

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Organizacja obchodów „Dni Przyrowa” w dniu alokacji tj. 15 marca każdego roku.	10.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	corocznie	GOK, Szkoła Podstawowa, Gimnazjum
2. Zbieranie i wydanie drukiem podań, legend, obrzędów i informacji związanych z historią Przyrowa.	5.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe	corocznie	Biblioteka, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Przyrów

CEL: Organizowanie imprez promujących i integracyjnych.

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Wspieranie imprez oraz inicjatyw promujących lokalną kulturę.	15.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	GOK, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Przyrów
2. Wspieranie działalności i promocja chórów zespołów tanecznych i folklorystycznych.	20.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	GOK, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Przyrów
3. Organizowanie imprez promujących i integracyjnych dla mieszkańców.	50.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	GOK, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Przyrów

PRIORYTET IV**WSPIERANIE INICJATYW MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA, SZCZEGÓLNIEM W DZIAŁANIACH NA RZECZ ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.**

CEL: Stymulowanie działalności dających dodatkowe dochody gospodarstwom rolnym.

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Organizacja szkoleń, kursów umożliwiających zdobycie wiedzy z zakresu alternatywnych źródeł dochodów gospodarstwach rolnych.	70.000,00zł	fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Przyrów
2. Podejmowanie i wspieranie działań na rzecz promocji przedsiębiorczości	15.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe	2009-2016	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Przyrów

CEL: Wspieranie inicjatyw społecznych.

Zadania i działania	Przewidywane koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Termin Realizacji	Podmiot realizacji
1. Promocja inicjatyw lokalnych we wszystkich aspektach życia publicznego.	30.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	Urząd Gminy w Przyrowie
2. Wspieranie powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych realizujących aktywność społeczną.	10.000,00zł	Środki własne gminy oraz fundusze pomocowe i celowe.	2009-2016	Urząd Gminy w Przyrowie

SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Sposób monitorowania *Planu odnowy sołectwa Przyrów*

Monitoring polega na systematycznym śledzeniu przebiegu realizacji planu, czyli sprawdzaniu zgodności realizacji planowanych działań z założonymi harmonogramami, bez elementu oceny. Plan Odnowy Sołectwa Przyrów jest narzędziem, które pomaga usystematyzować obszary rozwojowe sołectwa oraz umożliwia podjęcie działań w celu wsparcia zidentyfikowanych projektów środkami z funduszy strukturalnych.

Obserwacja Planu Odnowy Sołectwa Przyrów powinna dotyczyć stopnia spójności z realnymi potrzebami społecznymi.

Monitoring Planu Odnowy Sołectwa Przyrów będzie dotyczył:

- przygotowania i opracowania projektów,
- realizacji projektów.

Zarządzającym i monitorującym Plan Odnowy Sołectwa Przyrów będzie Urząd Gminy w Przyrowie i Rada Sołecka oraz instytucje, które wprowadziły do planu swoje projekty.

Sposoby i rodzaje oceny *Planu odnowy sołectwa Przyrów*

Ocena planu to oszacowanie oddziaływania projektów i zadań zaplanowanych do realizacji oraz wpływ na specyficzne problemy rozwojowe sołectwa.

W przypadku Planu Odnowy Sołectwa Przyrów oznacza to, iż wyniki obowiązkowej oceny powinny zostać wykorzystane w celu jak najlepszego dopasowania realizowanych przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb wsi oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków.

Z uwagi na okresy przeprowadzanych ocen można wyróżnić trzy rodzaje oceny, którym będzie poddawany Planu Odnowy Sołectwa Przyrów :

- Ocena przed realizacją planu,
- Ocena w połowie okresu realizacji,
- Ocena na zakończenie realizacji,

Niezależnie od wyżej wymienionych terminów oceny, Urząd Gminy w Przyrowie może inicjować bieżącą ocenę planu.

Sposoby komunikacji społecznej *Planu odnowy sołectwa Przyrów*

Prace nad Planem Odnowy Sołectwa Przyrów poddane były od początku pełnej kontroli społecznej poprzez informowanie mieszkańców wsi Przyrów i Aleksandrówka.

Mieszkańcy brali udział w formułowaniu celów jak i zgłaszaniu zadań inwestycyjnych.

Szczególne znaczenie w realizacji zadań Planu Odnowy Sołectwa Przyrów będzie miało szerokie promowanie zasady partnerstwa zapewniającej sprawność wdrażania poszczególnych projektów oraz uczestnictwo w tym procesie szerokiego spektrum społeczności lokalnej. Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją zadań Planu Odnowy Sołectwa Przyrów zostaną zastosowane między innymi następujące środki i instrumenty: spotkania bezpośrednie mieszkańców, informacje na tablicy ogłoszeń, Internet oraz media lokalne.